

Hur jämställd är landsbygden?

– En enkät från Riksorganisationen Hela Sverige ska leva

Foto: Jörgen Wiklund

**Hela Sverige
ska leva!**

Innehåll

Inledning	sid. 3
Resultat	sid. 4
Slutord	sid. 11
Appendix 1: Frågor och grafer	sid. 12
Appendix 2: Enkäten	sid. 25

Inledning

Mellan maj och september 2014 spred Riksorganisationen Hela Sverige ska leva en enkät med frågor om jämställdhet på landsbygden. Vi vände oss till alla som identifierar sig som kvinnor och som bor på landsbygden.

Frågorna var utformade med riksdagens fyra jämställdhetspolitiska delmål från 2006 som bas: Jämn fördelning av makt och inflytande, ekonomisk jämställdhet, jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet, mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Hela Sverige ska leva har slagit fast att vi bidrar till att uppnå dessa mål.

Enkäten spreds via våra sociala medier: Facebook och Hela Sverige ska levas hemsida, samt vid Landsbygdsriksdagen i Sandviken 2014 och Almedalen 2014. Vi vände oss uttryckligen till alla som identifierar sig som kvinnor och som bor på landsbygden. Vi kan inte hävda att enkäten utgör ett vetenskapligt belagt underlag; vi har inte haft någon möjlighet att kontrollera de svarandes identitet eller hemort. Vi föreslår att ni läser resultaten på samma sätt som ni läser de omröstningar i olika frågor som görs på nättidningarnas hemsidor.

Anledningarna bakom denna enkät är flera: Dels vill vi veta hur jämställdheten uppfattas på landsbygden. Vi vill också uppmana till diskussion och eftertanke gällande de här frågorna i vår rörelse och bland alla som kommer i kontakt med den. Och slutligen vill vi göra frågan om jämställdhet synlig och ge den en tydlig plats på vår politiska dagordning.

Vi fick in 344 svar, vilket är fler än det mål på 300 som vi hade satt. Ett stort tack till er som fyllt i enkäten och er som hjälpt till att sprida den!

*Cicci Andersson, Linn Hjort, Lena Husén, Inga Rundström
Januari 2015*

Ps. Under början av 2015 kommer vi att börja sprida samma enkät till alla landsbygdsbor som identifierar sig som män – håll ögonen öppna!

*Har ni funderingar över enkäten och resultatet? Har ni förslag på hur vi kan gå vidare?
Behöver ni stöd till ert jämställdhetsarbete – eller vill ni dela med er av era erfarenheter
kring detta? Hör av er!*

Ring Inga Rundström: 08-24 13 50, eller e-posta: inga.rundstrom@helasverige.se

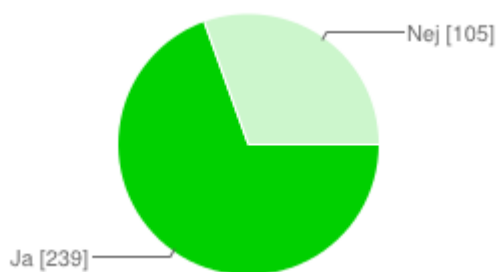
Resultat

Vi fick in 344 svar. Av dessa uppgav 67 procent att de bor på landsbygd och 21 procent på gles landsbygd. Tolv procent bor i tätort.

De flesta som svarade var mellan 41 och 55 år gamla: 35 procent. Åtta procent var mellan 18 och 24 år och åtta procent var över 65 år.

De allra flesta (69 procent) var medlem i ett byalag eller annan form av lokal förening eller organisation.

Är du medlem i ett byalag eller annan form av lokal förening/organisation?

Ja 239 personer, 69 %

Nej 105 personer, 31 %

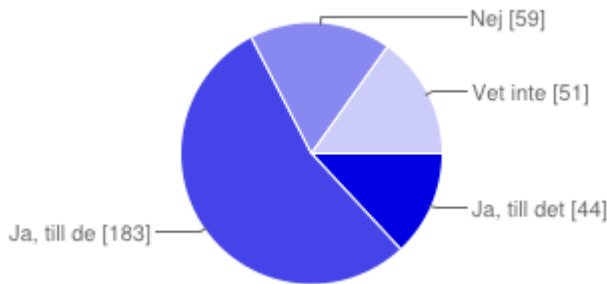
Omkring hälften svarade att de har möjlighet att hitta jobb som motsvarar deras utbildning. 59 procent menade att de hade tillräckligt med fritid, medan ytterligare tolv procent hade det säsongsvis. En person kommenterade att försörjningsformen gav tillräckligt med fritid, men att föreningsarbetet tog mycket tid. 65 procent ville fortsätta med sin nuvarande försörjning.

74 procent tycker att det är enkelt att ta sig till närmaste vårdcentral. Några svaranden hade dock kommenterat att det var beroende av att de hade bil, och en person lade till att detta är nödvändigt eftersom bussarna går så sällan. 59 procent tycker att de har god tillgång till den vård de och deras familjemedlemmar behöver, medan 28 procent hade god tillgång till viss vård men inte all.

58 procent tycker att det finns bra barnomsorg i tillräcklig omfattning på deras ort.

Däremot menade 53 procent att den lokala servicen försämrats de senaste fem åren. 13 procent tyckte att den har blivit bättre, medan 17 procent inte märkte någon skillnad.

Har den lokala servicen på din ort ändrats de senaste fem åren?

Ja, till det bättre 44 personer, 13 %

Ja, till det sämre 183 personer, 53 %

Nej 59 personer, 17 %

Vet inte 51 personer, 15 %

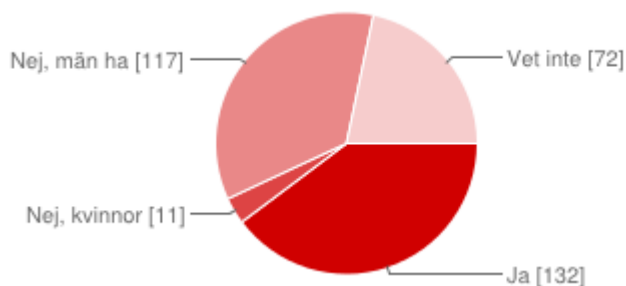
Vi ställde även en del frågor om hur det lokala utvecklingsarbetet uppfattades.

26 procent av alla som svarade menade att kvinnor arbetar mer än män med det lokala utvecklingsarbetet. Samtidigt trodde bara två procent att kvinnor har mer inflytande över det arbetet än män, och bara två procent trodde att kvinnor kommer att gynnas mer än män av arbetet.

20 procent trodde att män skulle gynnas mer och 34 procent att män har större inflytande över det lokala utvecklingsarbetet.

En person kommenterade att resultatet inte kommer att gynna hans åldersgrupp (25-40 år).

Anser du att kvinnor och män har lika stort inflytande i det lokala utvecklingsarbetet?

Ja 132 personer, 38 %

Nej, kvinnor har mer inflytande 11 personer, 3 %

Nej, män har mer inflytande 117 personer, 34 %

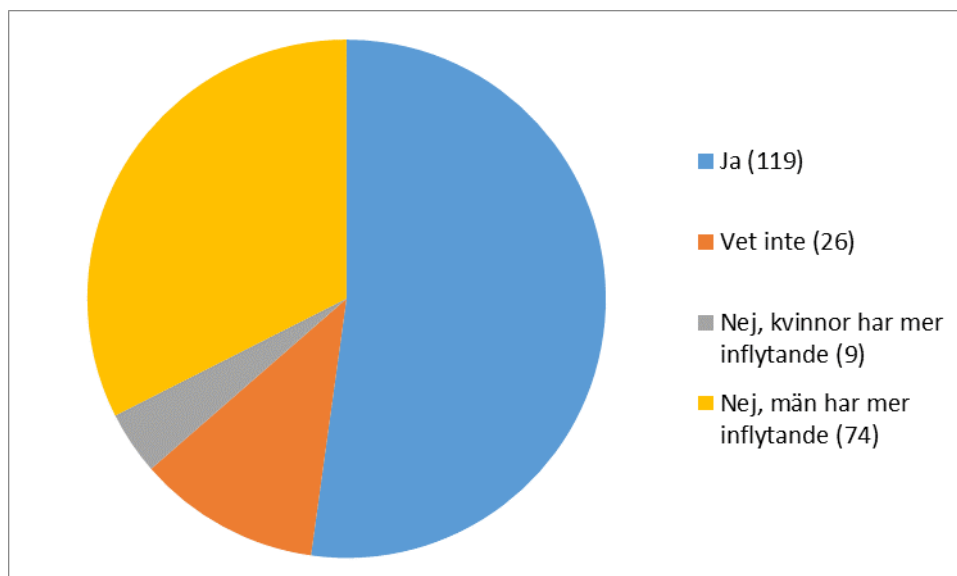
Vet inte 72 personer, 21 %

Flera personer har lagt till kommentarer gällande inflytandet. En kommentar var att kvinnor ”officiellt” har lika stort inflytande som män, men ”får dra lass som ’kaffekokerskor’”. Andra kommenterar frågan om kvinnor och män arbetar i lika hög grad med det lokala utvecklingsarbetet med: ”Ja, fast väldigt könsstereotyp vad gäller uppgifter vem som gör vad” och ”Ja, med olika frågor (...)”, ”Ja, men på olika nivåer. Kvinnor med lokalt. Män på möten.” Någon hade svarat att kvinnor jobbar mer, ”[m]en syns inte”.

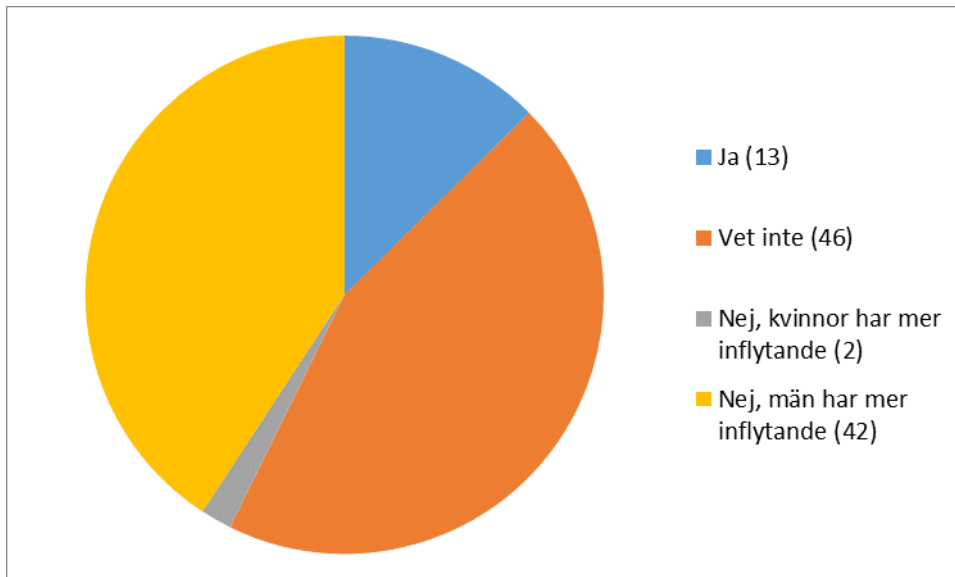
Svaren gällande inflytandet skiljer sig åt en aning om vi jämför de som är medlemmar i en lokal utvecklingsgrupp eller förening, med dem som inte är det.

De som är medlemmar har en lite mer positiv syn på hur inflytandet fördelas: 119 personer (52 %) anser att kvinnor och män har lika stort inflytande, medan bara 13 personer (12 %) av de som inte är med i någon lokal grupp tror att det är så – dock svarade nästan hälften av dessa, 46 personer (44 %), att de inte visste hur det ligger till, naturligt då många inte har någon direkt insyn i det lokala utvecklingsarbetet.

Anser du att kvinnor och män har lika stort inflytande i det lokala utvecklingsarbetet? (Medlemmar i en utvecklingsgrupp)

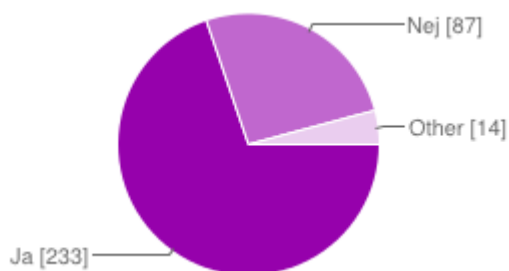
Anser du att kvinnor och män har lika stort inflytande i det lokala utvecklingsarbetet? (Ej medlemmar i en utvecklingsgrupp)

Vi ställde också några frågor om sexuellt våld/övergrepp och våld i hemmet.

Medan 68 procent känner till de instanser som de kan vända sig till för att få hjälp och stöd vid utsatthet för våld i hemmet, så svarade 25 procent att de inte gör det. 29 procent vet inte vilka instanser de kan vända sig till för stöd och hjälp vid sexuella övergrepp eller våldtäkt.

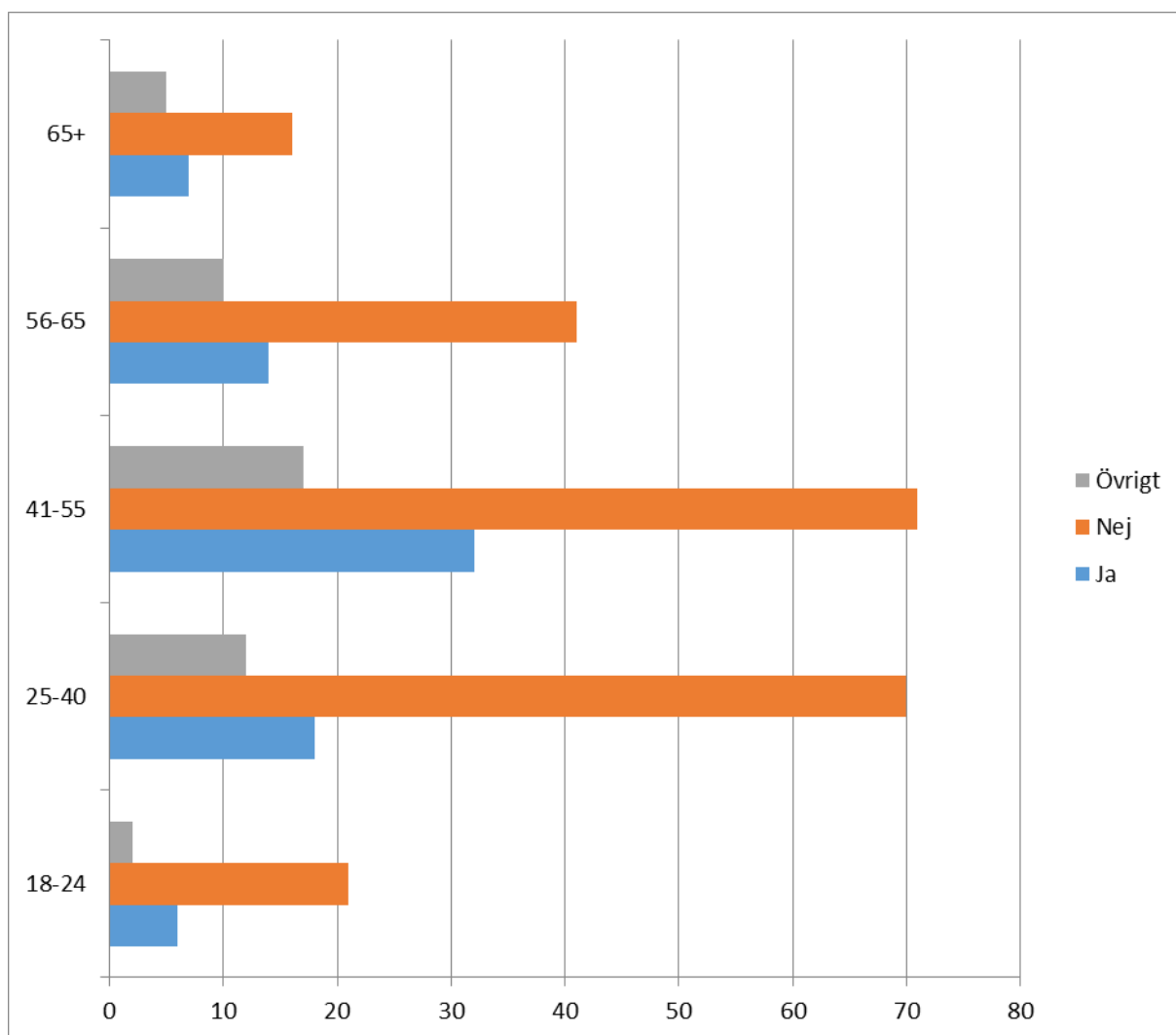
Känner du till vilka instanser du kan vända dig till för att få hjälp och stöd om du eller någon bekant skulle utsättas för våld i hemmet?

Ja	233 personer, 68 %
Nej	87 personer, 25 %
Annat	14 personer, 4 %

På frågan om det finns en öppenhet att diskutera sexuellt våld och sexuella trakasserier i bygden, så svarade en majoritet, 64 procent, nej. Bara 22 procent svarade att de tycker det.

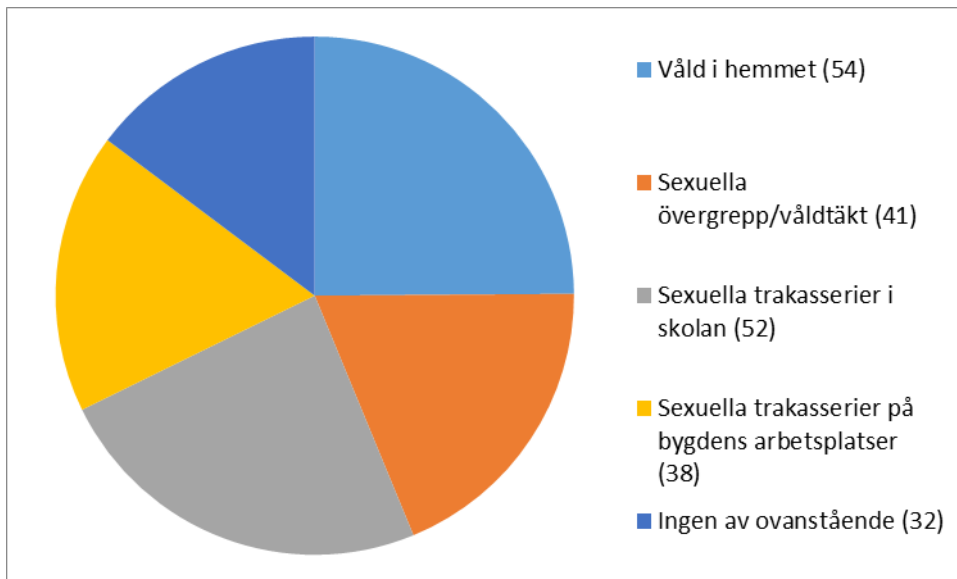
Tycker du att det finns en öppenhet för att diskutera frågor som sexuellt våld och sexuella trakasserier i din bygd? (Enligt ålder)

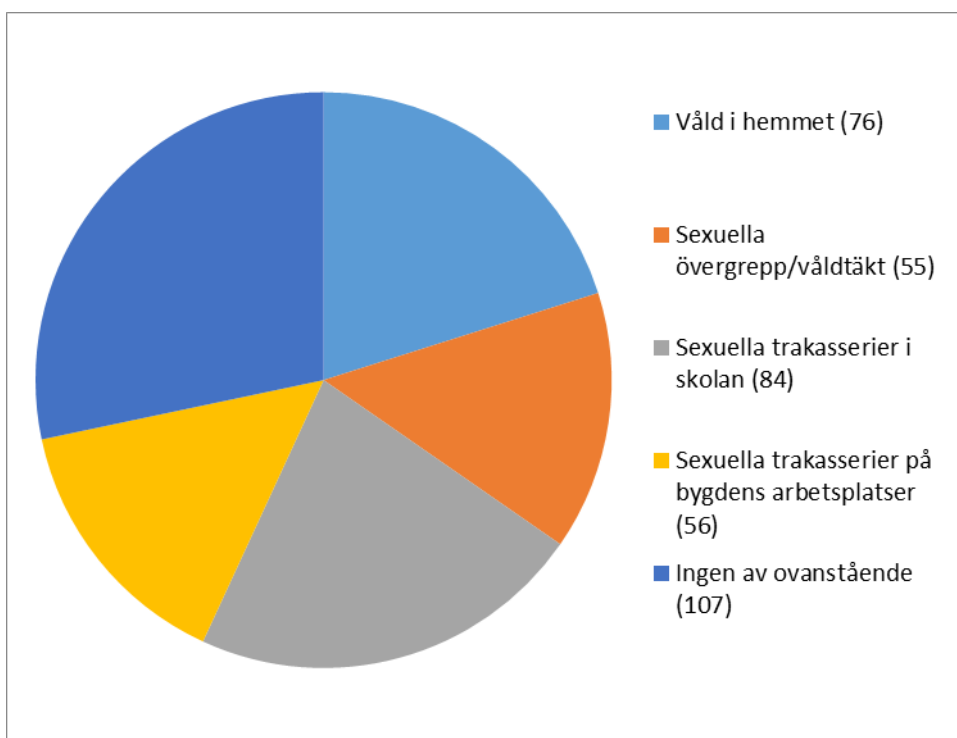

Vi frågade vilka av följande saker som en lokal utvecklingsgrupp/förening borde arbeta med: Våld i hemmet, sexuella övergrepp/våldtäkt, sexuella trakasserier i skolan, sexuella trakasserier på bygdens arbetsplatser, eller inget av detta. Uppdelat på medlemmar och icke-medlemmar, så tycker något fler icke-medlemmar, 85 %, att lokala grupper och föreningar borde arbeta med någon eller flera av ovanstående frågor. 71 % av de som är medlemmar tycker att de ska arbeta med minst en av frågorna.

Ej medlemmar i en lokal utvecklingsgrupp eller förening

Medlemmar i en lokal utvecklingsgrupp eller förening

I de kommentarer som gavs till frågan om vilka saker gällande våld, sexuella trakasserier och liknande som den lokala utvecklingsgruppen eller föreningen borde arbeta med, stod bland annat (svaren är lätt redigerade för att förenkla läsning):

- Allt som har med snedställdhet att göra, främst normer och fördomar.
- Det som sker innan trakasserier och övergreppen: samtal kring könsnormer och värderingar. Starkt påverkad av livet på landet – väldigt traditionellt i viss mån = mer trångsynt bild.
- Ingen av ovanstående, en viktig fråga men inte den som främst hindrar kvinnors utveckling på landsbygden.
- Alla dessa frågor men också den allmänna jämställdheten som lika inflytande och löner.
- Jag tror också att det i flera grupper inte är jämställt.
- I mitt arbete med resurscentra har det framkommit att kvinnor känner sig utanför landsbygdsutvecklingen. I min grupp är vi dock fler kvinnor än män.
- Svensk landsbygd och glesbygd är enormt ojämlik!
- Arbeta mer med klass, kulturellt ursprung, åldersintegration och nysvenskar. Unga, nysvenskar och låginkomsttagare vill väl också kunna bo på landsbygden.
- ”Köpa av fruar” och deras utsatta situation på grund av ”tvåårs-regeln”.
- Alla frågor indirekt.
- Alla frågor är lika viktiga, kanske bäst att börja i skolan med de yngsta.
- Ingen av ovanstående, möjligen om det inträffar något allvarligt som berör många.
- Inget av ovanstående. Den kvinna som accepterar detta behöver förändras – förändra värderingar/attityder.
- På ett sätt alla frågor!!
- Allt är viktigt men många andra frågor också, som hbtq med mera.
- Det som det finns behov av.

En person menade att lokala utvecklingsgrupper borde arbeta med våld i hemmet, sexuella övergrepp/våldtäkt och sexuella trakasserier i skolan, men inte på individnivå.

Slutord

Att kommentera och analysera statistiken som vi fått in via den här enkäten kan ge antingen en positiv eller negativ bild av landsbygden, beroende på vilka förväntningar som finns från början.

Till exempel tyckte en av oss bakom enkätens utformande att det är bra att så många som nästan 70 procent av er vet var ni kan vända er för att få hjälp med en situation som rör våld i hemmet. Samtidigt tyckte en annan av oss att det är alldeles för mycket att 25 procent inte vet det, och att det finns en hel del arbete att göra kring detta.

Samma poäng går att göra med andra siffror: 65 procent av er är nöjda med er nuvarande sysselsättning – det är kanske en bra siffra med tanke på den vanliga bilden av en stagnerande landsbygd som sprids via medier och andra kanaler, men för dem som har högre krav på vilka möjligheter som borde finnas är det kanske en alldeles för låg siffra.

Positivt eller negativt? Det är upp till var och en att tycka till om!

Vi tycker att det är anmärkningsvärt att en stor andel av er som arbetar med lokal utveckling inte tycker att kvinnor och män har lika stort inflytande över arbetet (tre procent menade att kvinnor hade mer inflytande medan 32 procent menade att män hade det). Att det är ännu fler av er som inte är aktiva som har uppfattningen att män har större inflytande (40 procent – dock svarade 44 procent ”vet inte”) kan ge en tankeställare om hur arbetet presenteras utåt och vilka de officiella representanterna är.

Flera av er som arbetar med lokal utveckling menar att det finns en tydlig uppdelning mellan män och kvinnor när det gäller vilka uppgifter de har. Här finns det anledning att tänka efter: Hur har det blivit så? Vilka konsekvenser kan det få för arbetet? Borde detta ändras i just er grupp/förening, och i så fall, hur kan det göras?

Frågorna som rör sexuella övergrepp och våld i hemmet har skapat reaktioner. Förståeligt, eftersom det inte tillhör vanligheten att vi diskuterar dessa frågor i vår rörelse. Att det är ett känsligt ämne visas också i de svar vi har fått, eftersom 64 procent av er inte tycker att det finns en öppenhet för att diskutera sexuellt våld och sexuella trakasserier på er ort. Vad kan detta bero på? Att det rör en svår och intim situation att hantera, kanske extra mycket i en mindre by där de flesta känner varandra? Hur påverkar denna tystnad det lokala arbetet?

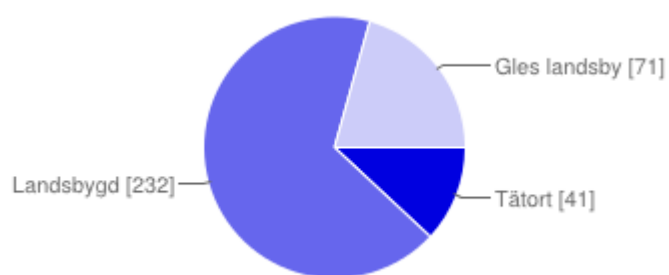
Den här enkäten har skapat en mängd frågor. Vi vill igen tacka alla er som tagit er tid att fylla i den och er som har hjälpt till att sprida den. Vi hoppas att ni kan använda den som underlag för att fundera och diskutera själva – resultatet väcker säkert lika många frågor hos er som det gjorde för oss som arbetade med enkäten.

Nu tar vi arbetet mot jämställdheten vidare!

Appendix 1: Frågor och grafer

Resultat – Jämställdhetsenkät 2014

Bostadsort

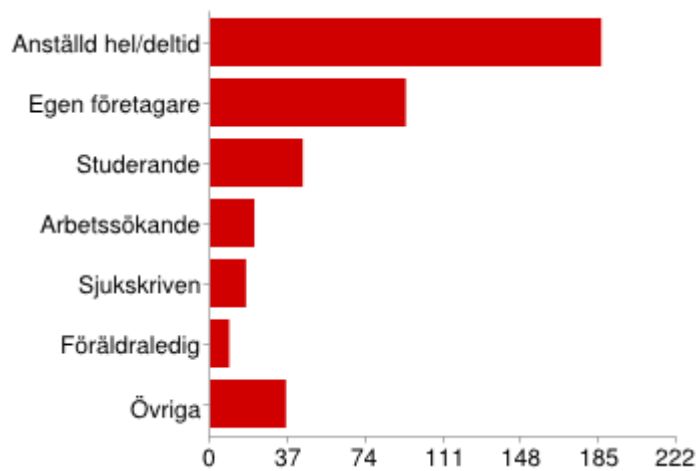
Tätort	41	12%
Landsbygd	232	67%
Gles landsbygd	71	21%

Ålder

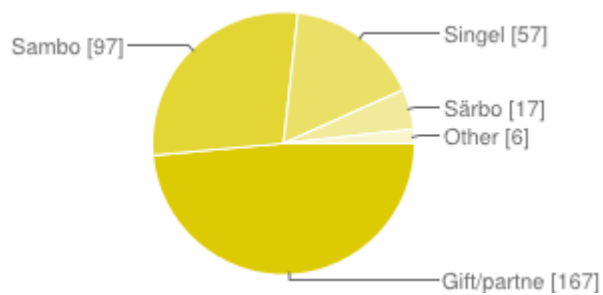
18 - 24 år	28	8%
25 - 40 år	101	29%
41 - 55 år	120	35%
56 - 65 år	66	19%
65 år eller äldre	29	8%

Sysselsättning

Anställd hel/deltid	186	54%
Egen företagare	93	27%
Studerande	44	13%
Arbetsökande	21	6%
Sjukskriven	17	5%
Föräldraledig	9	3%
Other	36	10%

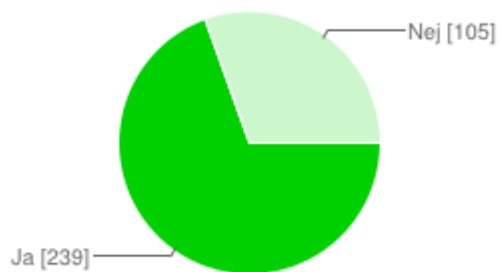

Civilstatus

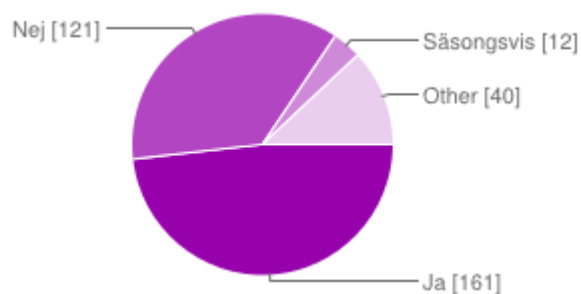
Gift/partnerskap	167	49%
Sambo	97	28%
Singel	57	17%
Särbo	17	5%
Annat	6	2%

Är du medlem i ett byalag eller annan form av lokal förening/organisation?

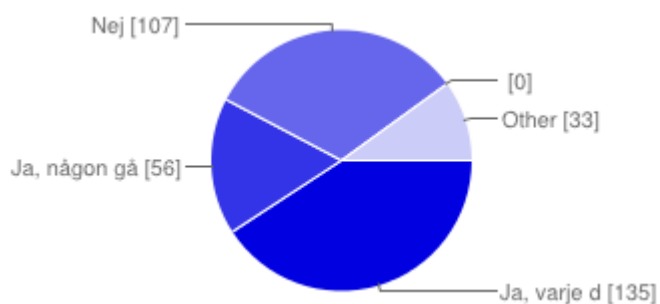
Ja	239	69%
Nej	105	31%

Har du möjlighet att hitta jobb som motsvarar det du är utbildad för på din ort?

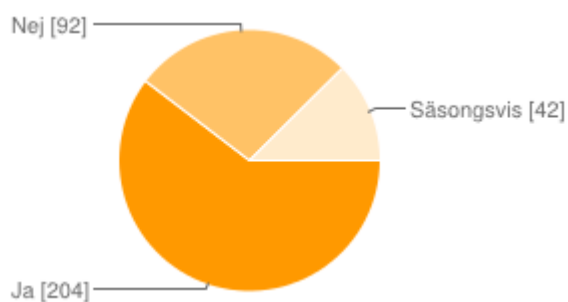
Ja	161	47%
Nej	121	35%
Säsongsvis	12	3%
Other	40	12%

Pendlar du till arbete eller studier?

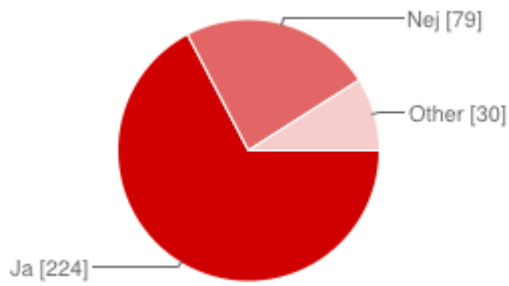
Ja, varje dag	135	39%
Ja, någon gång i veckan	56	16%
Nej	107	31%
Annat	33	10%
Other	0	0%

Lyckas du få tillräckligt med fritid med din form av försörjning?

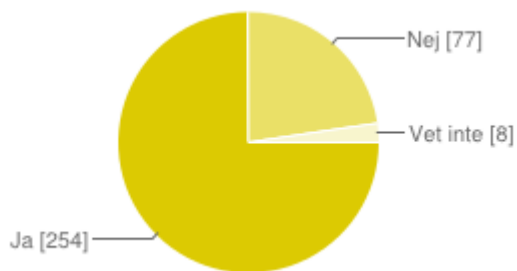
Ja	204	59%
Nej	92	27%
Säsongsvis	42	12%

Vill du fortsätta med det som är din nuvarande försörjning?

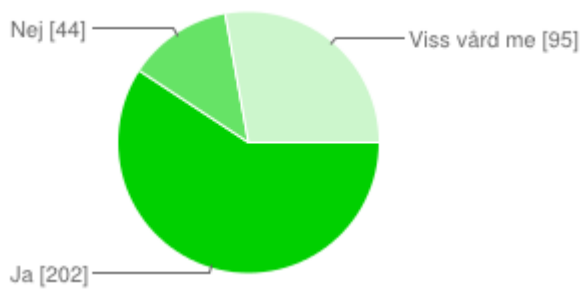
Ja 224 65%
Nej 79 23%
Other 30 9%

Är det enkelt att ta sig till närmaste vårdcentral på din ort?

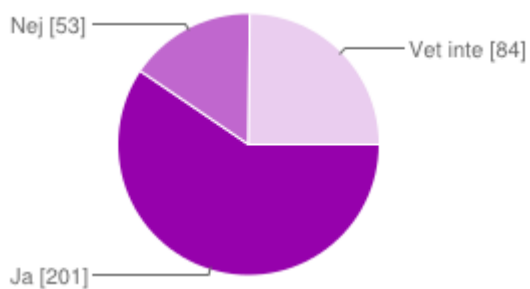
Ja 254 74%
Nej 77 22%
Vet inte 8 2%

Har du god tillgång till den vård du och eventuell familj behöver?

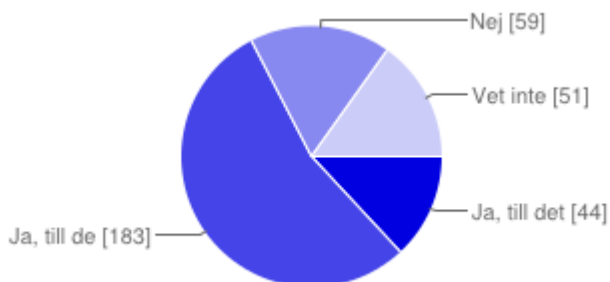
Ja 202 59 %
Nej 44 13 %
Viss vård men inte all 95 28 %

Finns det bra barnomsorg i tillräcklig omfattning på din ort?

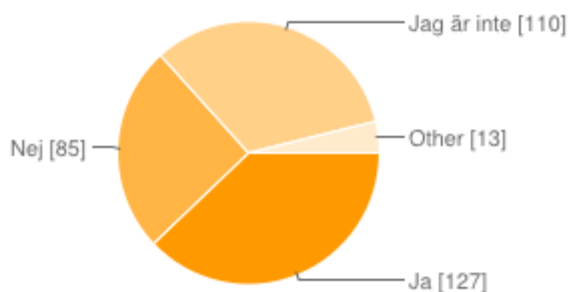
Ja	201	58%
Nej	53	15%
Vet inte	84	24%

Har den lokala servicen på din ort ändrats de senaste fem åren?

Ja, till det bättre	44	13%
Ja, till det sämre	183	53%
Nej	59	17%
Vet inte	51	15%

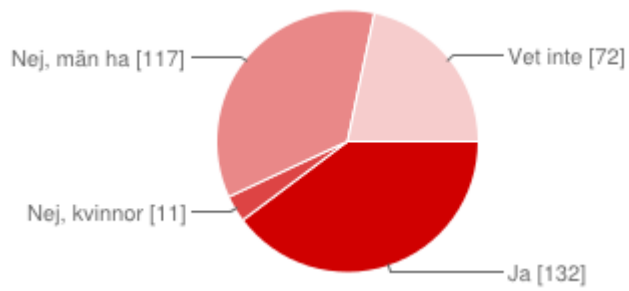
Har ni jämn könsfördelning i er lokala utvecklingsgrupp?

Ja	127	37%
Nej	85	25%
Jag är inte medlem i någon lokal grupp eller förening	110	32%
Annat	13	4%

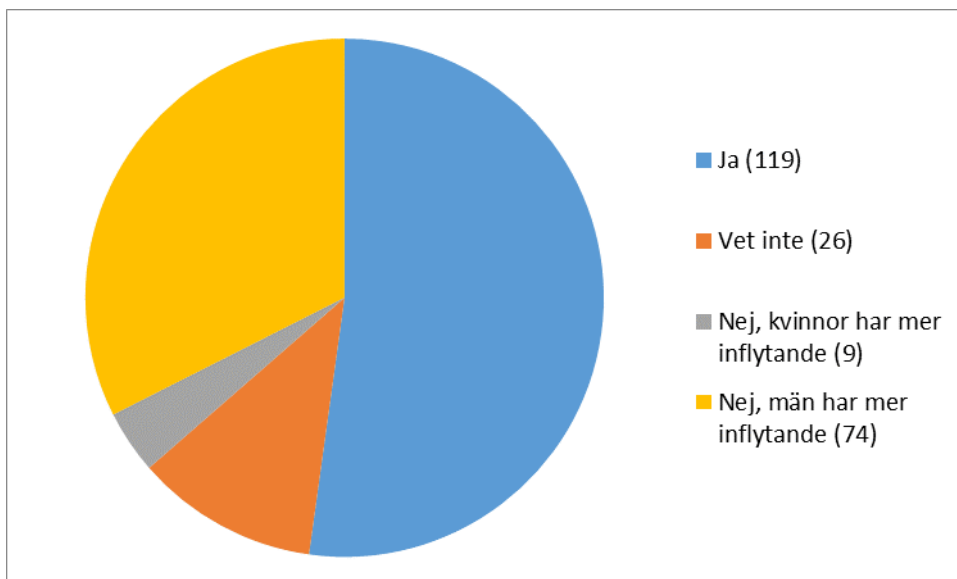

Anser du att kvinnor och män har lika stort inflytande i det lokala utvecklingsarbetet?

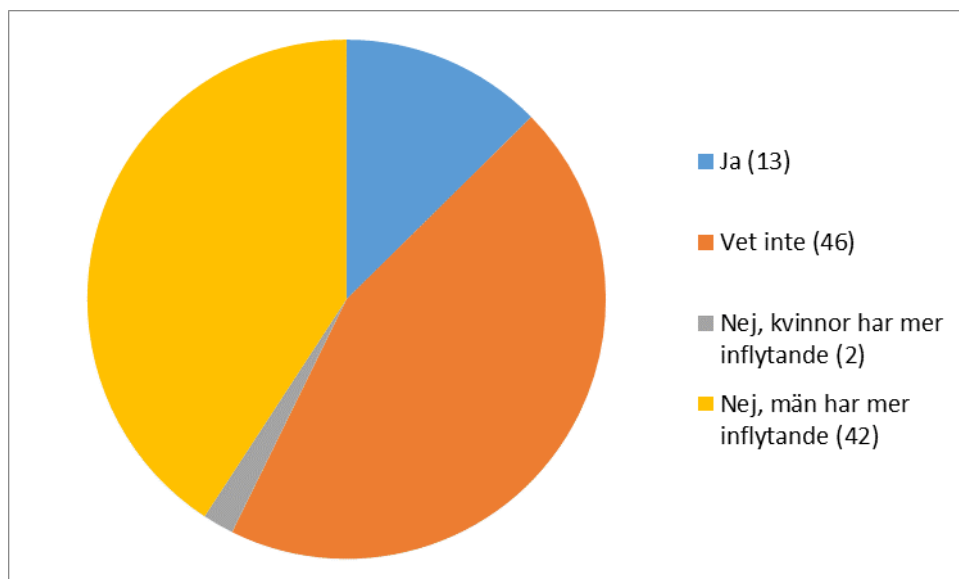

Ja	132	38%
Nej, kvinnor har mer inflytande	11	3%
Nej, män har mer inflytande	117	34%
Vet inte	72	21%

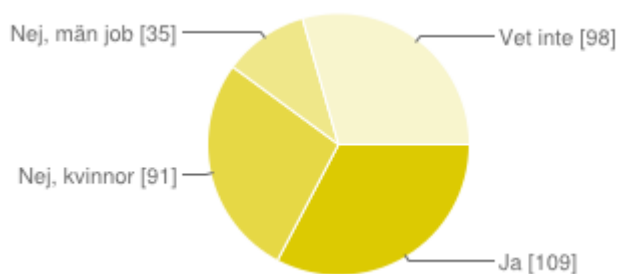
Anser du att kvinnor och män har lika stort inflytande i det lokala utvecklingsarbetet? (sorterat på enbart de som är medlemmar i en utvecklingsgrupp)

Anser du att kvinnor och män har lika stort inflytande i det lokala utvecklingsarbetet? (sorterat på enbart de som inte är medlemmar i en utvecklingsgrupp)

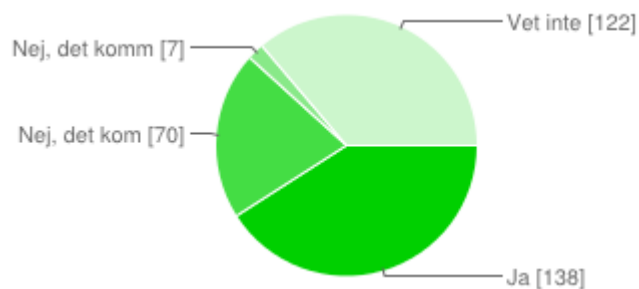

Anser du att kvinnor och män i lika hög grad jobbar med det lokala utvecklingsarbetet?

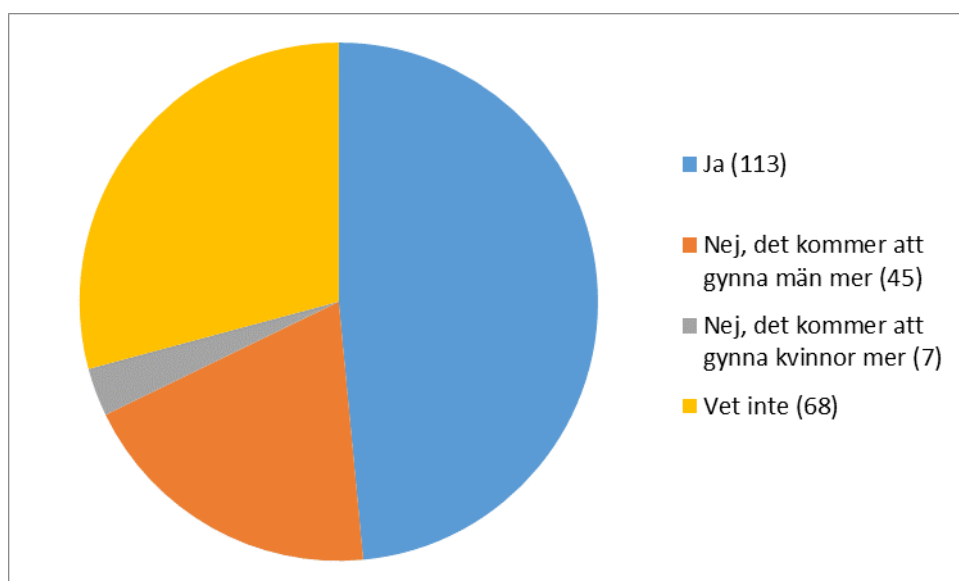
Ja	109	32%
Nej, kvinnor jobbar mer	91	26%
Nej, män jobbar mer	35	10%
Vet inte	98	28%

Tror du att resultatet av det lokala utvecklingsarbetet kommer att gynna kvinnor och män i lika stor utsträckning?

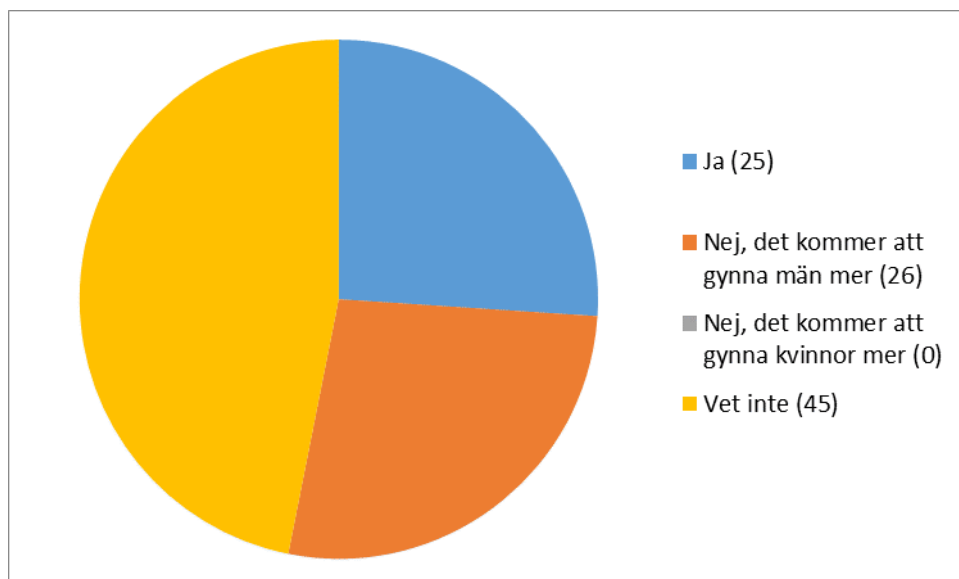

Ja	138	40%
Nej, det kommer att gynna män mer	70	20%
Nej, det kommer att gynna kvinnor mer	7	2%
Vet inte	122	35%

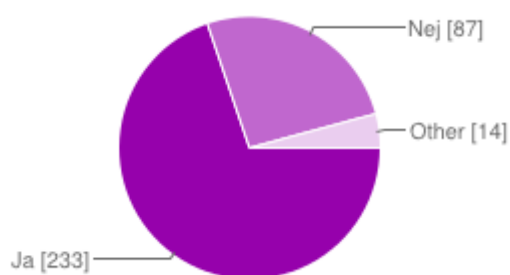
Tror du att resultatet av det lokala utvecklingsarbetet kommer att gynna kvinnor och män i lika stor utsträckning? (sorterat på de som är medlemmar i en utvecklingsgrupp)

Tror du att resultatet av det lokala utvecklingsarbetet kommer att gynna kvinnor och män i lika stor utsträckning? (sorterat på de som inte är medlemmar i en utvecklingsgrupp)

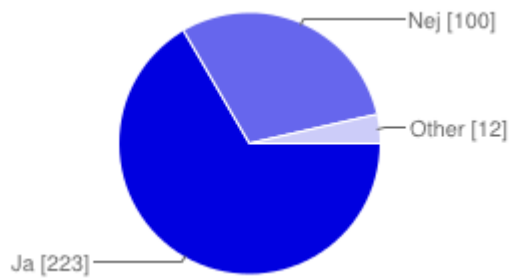

Känner du till vilka instanser du kan vända dig till för att få hjälp och stöd om du eller någon bekant skulle utsättas för våld i hemmet?

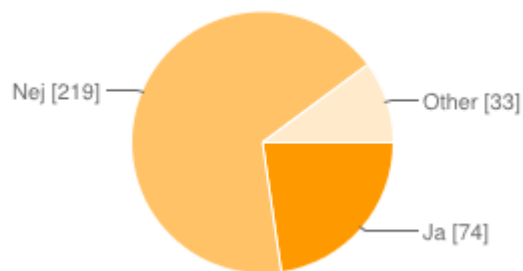
Ja	233	68%
Nej	87	25%
Other	14	4%

Känner du till vilka instanser du kan vända dig till för att få hjälp och stöd om du eller någon bekant skulle utsättas för sexuella övergrepp/våldtäkt?

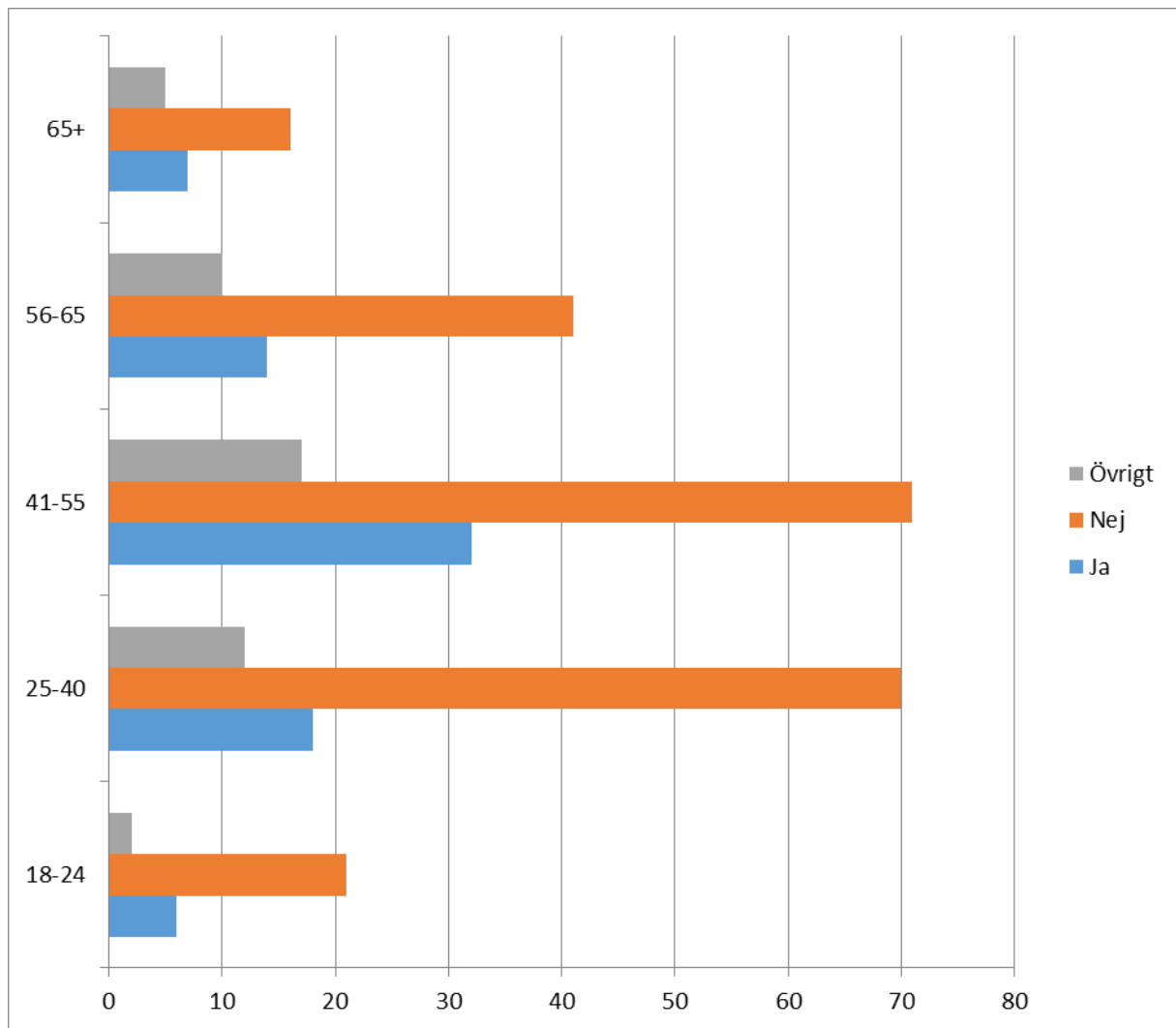
Ja 223 65%
Nej 100 29%
Other 12 3%

Tycker du att det finns en öppenhet för att diskutera frågor som sexuellt våld och sexuella trakasserier i din bygd?

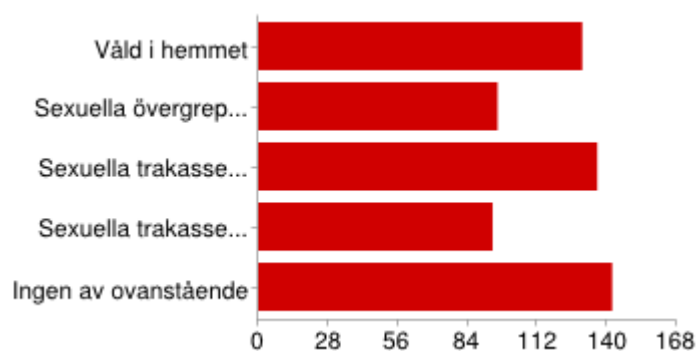
Ja 74 22%
Nej 219 64%
Other 33 10%

Tycker du att det finns en öppenhet för att diskutera frågor som sexuellt våld och sexuella trakasserier i din bygd? (sorterat på ålder)

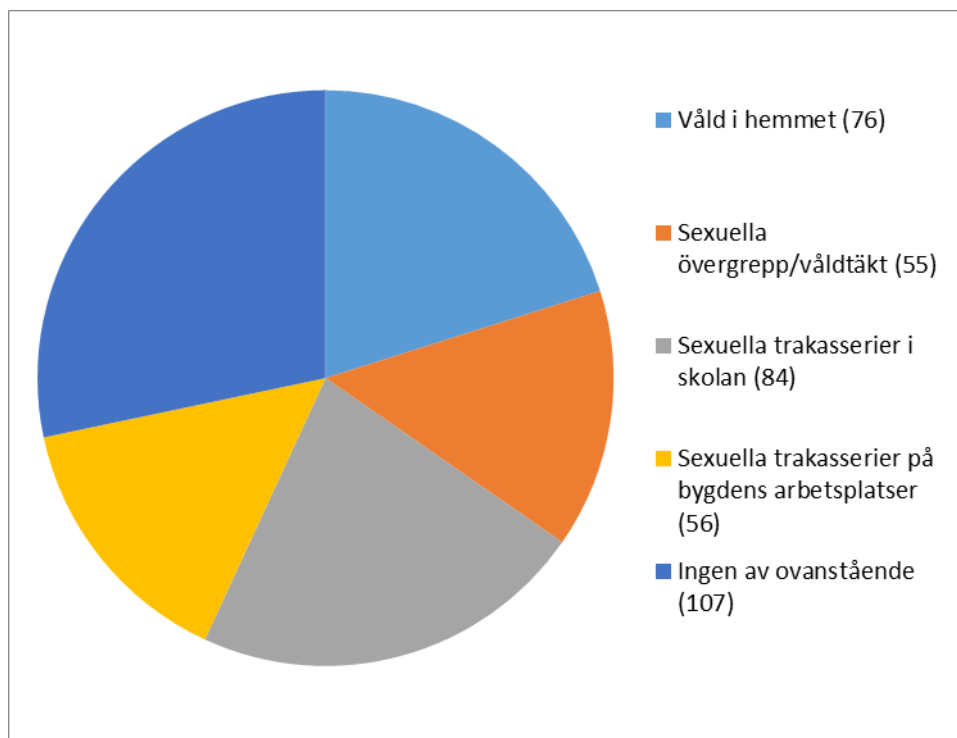

Kryssa i vilka frågor du tycker att den lokala utvecklingsgruppen/lokala föreningar borde arbeta med:

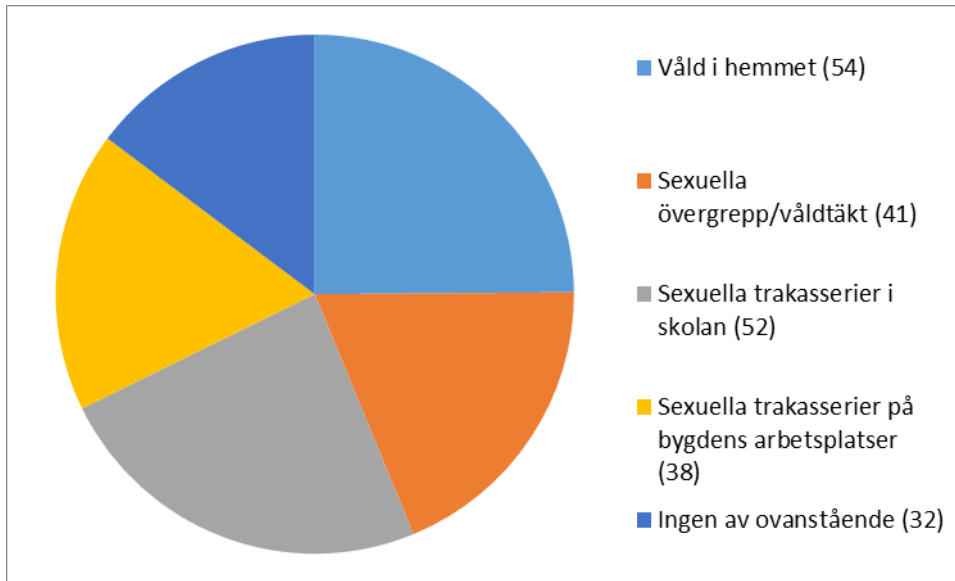
Våld i hemmet	130
Sexuella övergrepp/våldtäkt	96
Sexuella trakasserier i skolan	136
Sexuella trakasserier på bygdens arbetsplatser	94
Ingen av ovanstående	142

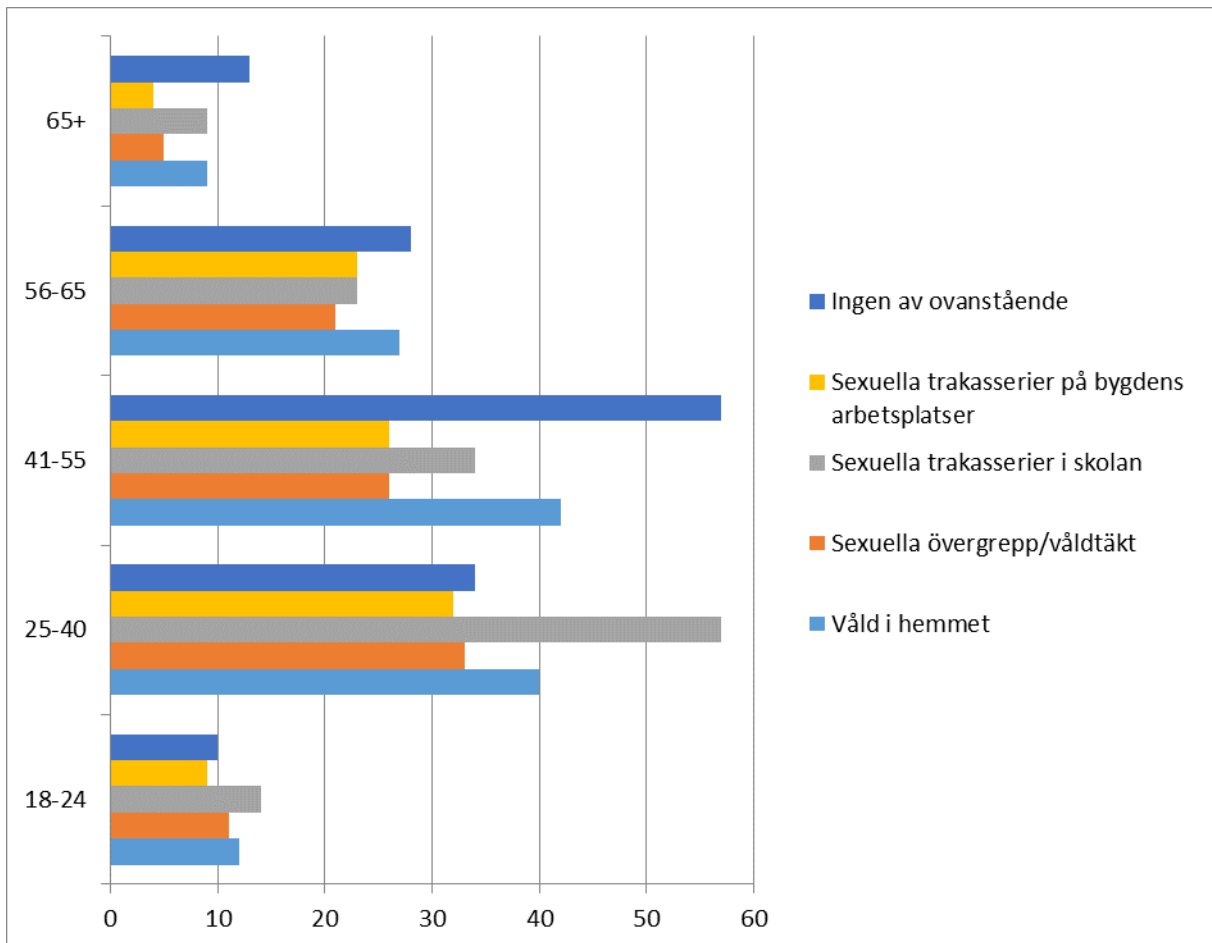
Kryssa i vilka frågor du tycker att den lokala utvecklingsgruppen/lokala föreningar borde arbeta med (sorterat på de som är medlemmar i en utvecklingsgrupp)

Kryssa i vilka frågor du tycker att den lokala utvecklingsgruppen/lokala föreningar borde arbeta med (sorterat på de som inte är medlemmar i en utvecklingsgrupp)

Kryssa i vilka frågor du tycker att den lokala utvecklingsgruppen/lokala föreningar borde arbeta med (sorterat på ålder)

Appendix 2: Enkäten

Hur jämställd är landsbygden?

***Hela Sverige
ska leva!***

Vi ska bli bäst på jämställdhet!

Hela Sverige ska leva vill hålla jämställdhetsdebatten levande – och vi vill veta vad ni tycker. För att göra detta har vi nu gjort en enkät som riktar sig till alla som identifierar sig som män och som bor på landsbygden.

Tidigare har vi gjort en enkät som riktar sig till alla som definierar sig som kvinnor och som bor på landsbygden. Frågorna i de två enkäterna är i stort sett identiska.

Resultatet från enkäten kommer vi att använda i olika former av material för att uppmärksamma jämställdhetsfrågan.

Ge ditt bidrag genom att helt enkelt svara på enkäten så hjälper du till att hålla frågan uppe på dagordningen!

Dina svar kommer att vara anonyma!

Tack för din medverkan!

Kryssa i frågorna nedan. De som är märkta med * är obligatoriska. I kategorin "Övrigt" kan du ge utförligare kommentarer eller kryssa i om inget annat alternativ passar dig.

Bostadsort *

- Tätort
- Landsbygd
- Gles landsbygd

Ålder *

- 18 - 24 år
- 25 - 40 år
- 41 - 55 år
- 56 - 65 år
- 65 år eller äldre

Sysselsättning (fyll i en eller flera) *

- Anställd hel/deltid
- Egen företagare
- Studerande
- Arbetsökande
- Sjukskriven
- Föräldraledig
- Annat:

Civilstatus *

- Gift/partnerskap
- Sambo
- Singel
- Särbo
- Övrigt:

Är du medlem i ett byalag eller annan form av lokal förening/organisation? *

- Ja
- Nej

Har du möjlighet att hitta jobb som motsvarar det du är utbildad för på din ort?

- Ja
- Nej
- Säsongsvis
- Övrigt:

Pendlar du till arbete eller studier?

- Ja, varje dag
- Ja, någon gång i veckan
- Nej
- Övrigt:

Lyckas du få tillräckligt med fritid med din form av försörjning?

- Ja
- Nej
- Säsongsvis

Vill du fortsätta med det som är din nuvarande försörjning?

- Ja
- Nej
- Övrigt:

Är det enkelt att ta sig till närmaste vårdcentral på din ort?

- Ja
- Nej
- Vet inte

Har du god tillgång till den vård du och eventuell familj behöver?

- Ja
- Nej
- Viss vård men inte all

Finns det bra barnomsorg i tillräcklig omfattning på din ort?

- Ja
- Nej
- Vet inte

Har den lokala servicen på din ort ändrats de senaste fem åren?

- Ja, till det bättre
- Ja, till det sämre
- Nej
- Vet inte

Har ni jämn könsfördelning i er lokala utvecklingsgrupp?

- Ja
- Nej
- Jag är inte medlem i någon lokal grupp eller förening
- Övrigt:

Anser du att kvinnor och män har lika stort inflytande i det lokala utvecklingsarbetet?

- Ja
- Nej, kvinnor har mer inflytande
- Nej, män har mer inflytande
- Vet inte

Anser du att kvinnor och män i lika hög grad jobbar med det lokala utvecklingsarbetet?

- Ja
- Nej, kvinnor jobbar mer
- Nej, män jobbar mer
- Vet inte

Tror du att resultatet av det lokala utvecklingsarbetet kommer att gynna kvinnor och män i lika stor utsträckning?

- Ja
- Nej, det kommer att gynna män mer
- Nej, det kommer att gynna kvinnor mer
- Vet inte

Känner du till vilka instanser du kan vända dig till för att få hjälp och stöd om du eller någon bekant skulle utsättas för våld i hemmet?

- Ja
- Nej
- Övrigt:

Känner du till vilka instanser du kan vända dig till för att få hjälp och stöd om du eller någon bekant skulle utsättas för sexuella övergrepp/våldtäkt?

- Ja
- Nej
- Övrigt:

Tycker du att det finns en öppenhet för att diskutera frågor som sexuellt våld och sexuella trakasserier i din bygd?

- Ja
- Nej
- Övrigt:

Kryssa i vilka frågor du tycker att den lokala utvecklingsgruppen/lokala föreningar borde arbeta med:

- Våld i hemmet
- Sexuella övergrepp/våldtäkt
- Sexuella trakasserier i skolan
- Sexuella trakasserier på bygdens arbetsplatser
- Ingen av ovanstående

Kommentar: